

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Joint Cluster Initiatives: Presenting the new Euroclusters in Strand 2

Summary

EU Clusters Talks
14 January 2026, 8:30 – 10:00 CET

An initiative of the European Union

Společné klastrové iniciativy: představení nových Euroclusters ve Strand 2

EU Clusters Talks 14. leden 2026

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala 14. ledna od 8:30 do 10:00 CET webinář EU Clusters Talk „Společné klastrové iniciativy: představení nových Euroclusters ve Strand 2“. Setkání představilo cíle a rozsah iniciativ Euroclusters a diskutovalo o tom, jak se mohou clustery a jejich členové aktivně zapojit do těchto ambiciózních evropských iniciativ a jak z nich mohou těžit.

Program setkání

Moderace: Zivile Kropaite

- 1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform
- 2. Euroclusters v kontextu Competitiveness Compass a nového návrhu MFF**
Marek Przeor, vedoucí týmu pro klastrovou politiku, DG GROW, European Commission
- 3. Výsledky předchozích projektů Eurocluster**
Valentino Izzo, Programme Coordination Manager, EISMEA, European Commission
- 4. Představení Euroclusters**
ELEVATEX: Robin Oddon, Techtera
FutureProof Textiles: Olena Mariuk, Greenwin LLC
GATE5.0: Isabel Botey, Digital Cluster of Catalonia
GRAPPA: Gus Verhaeghe, Flanders' FOOD
MAT4EU: Elsa Cousin, POLYMERIS
CITADEL: Alain Dinis, Systemic Paris Region
CR.EU.IN.HERITAGE: Carlotta Campanini, Venetian Cluster
ECDI: Laure Vidal, Aerospace Valley
- 5. Q&A (dotazy a odpovědi)**
- 6. Možnosti financování**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

Klíčová sdělení

- Euroclusters pokrývají široké spektrum strategických sektorů a systematicky podporují dvojí transformaci (zelenou a digitální) prostřednictvím kaskádového financování pro malé a střední podniky, akceleračních programů a mezioborové spolupráce.
- Kromě jednotlivých projektů fungují Euroclusters také jako katalyzátory metaklastrů a dlouhodobé meziregionální spolupráce, čímž posilují schopnost Evropy budovat odolné, regionálně ukotvené hodnotové řetězce ve velkém měřítku.

- První generace Euroclusters prokázala výrazný dopad - podpořila tisíce malých a středních podniků a umožnila rozvoj dovedností, internacionalizaci a vznik nových evropských partnerství.

1. Novinky ECCP

- Clusters meet Regions: výzva k vyjádření zájmu pro rok 2026
- Meet the Euroclusters: prezentace a záznamy jsou k dispozici k představení Euroclusters v Strand 1 a Strand 2
- Clustery a konkurenceschopnost Evropy: souhrnná zpráva ECCP za rok 2025
- Nový průvodce: evropské rámce a iniciativy podporující klastry v zelené transformaci

2. Euroclusters v kontextu Competitiveness Compass a nového návrhu MFF

Marek Przeor, vedoucí týmu pro klastrovou politiku, DG GROW, Evropská komise

Marek Przeor představil politický kontext iniciativy Euroclusters v rámci agendy konkurenceschopnosti EU. Competitiveness Compass Evropské komise stanovuje strategický rámec na příštích pět let a zaměřuje se na překlenutí inovační mezery, posílení konkurenceschopnosti při současné dekarbonizaci a snížení strategických závislostí s cílem zvýšit bezpečnost. Tyto priority jsou podporovány průřezovými opatřeními, jako je zjednodušení regulace, posílení jednotného trhu, lepší přístup k financování, rozvoj dovedností a zlepšená koordinace.

Dalším klíčovým milníkem bude příští Multiannual Financial Framework (MFF), přičemž jednání se očekává, že výrazně zesílí v roce 2026. Současně pracovní program Evropské komise předpokládá rozsáhlou legislativní agendu, včetně zjednodušujících omnibus balíčků a významných iniciativ, jako jsou Innovation Act, Procurement Act, Chips Act, Biotech Act a připravovaný Industrial Accelerator Act, které jsou všechny relevantní i pro klastry.

Návrh MFF je strukturován do tří pilířů:

- národní a regionální plány,
- pilíř konkurenceschopnosti, který je pro Euroclusters zvláště důležitý,
- nástroj Global Europe.

V rámci navrhovaného rozpočtu ve výši 2 biliony € by mělo být 450 miliard € vyčleněno na European Competitiveness Fund, jehož cílem je podpořit celý proces od výzkumu až po průmyslové nasazení. Hlavní priority tohoto fondu zahrnují odolnost a bezpečnost, digitální leadership, zdravotnictví a biotechnologie a dekarbonizaci a čisté technologie.

Marek Przeor zdůraznil, že klastry představují klíčový prvek jednotného trhu EU, protože pomáhají propojovat malé a střední podniky, průmysl a výzkum a posilují evropské hodnotové řetězce. V tomto kontextu má navrhovaná iniciativa Single Market Value Chains Builder podpořit rozšiřování hodnotových řetězců mobilizací veřejných i soukromých investic, přičemž Euroclusters mají hrát ústřední roli.

V současnosti se 16 nových projektů Eurocluster skládá ze 107 partnerů z 26 zemí. První skupina projektů se zaměřovala na net-zero technologie a kritické suroviny, zatímco druhá pokrývá širší spektrum sektorů, například textil, obranu nebo agropotravinářství. Jelikož 75 % financování je určeno malým a středním podnikům a využívá se kaskádové financování, představují Euroclusters důležitý nástroj pro překlenutí inovační mezery, podporu dekarbonizace a posílení konkurenceschopnosti a odolnosti EU.

3. Výsledky předchozích projektů Eurocluster

Valentino Izzo, Programme Coordination Manager, EISMEA, Evropská komise

Valentino Izzo shrnul výsledky a první dopady první generace projektů Euroclusters, která byla zahájena v roce 2022 a tvoří základ pro současné iniciativy. Celkem 42 milionů € podpořilo 30 klastrových partnerství zahrnujících 171 příjemců z 23 zemí, pokrývajících všechny průmyslové ekosystémy.

Projekty celkově posílily hodnotové řetězce EU - bylo vypracováno 219 plánů odolnosti a kontinuity podnikání a podpořen vývoj více než 500 nových produktů a služeb, což přispělo ke snížení závislosti na kritických vstupech a technologiích. Téměř 2 000 malých a středních podniků zavedlo procesy a technologie s vyšší efektivitou využívání zdrojů. Tyto výsledky byly do značné míry umožněny díky kaskádovému financování, které směřovalo 31 milionů € přímo více než 2 000 MSP v EU a ve 14 zemích mimo EU.

Významné byly také dopady v oblasti rozvoje dovedností a internacionalizace. Téměř 2 000 zaměstnanců klastrů a 2 700 MSP se zapojilo do aktivit zaměřených na zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci. Více než 3 500 MSP získalo podporu pro internacionalizaci, což vedlo k uzavření 237 dohod o spolupráci s partnery ve třetích zemích.

Kromě kvantitativních výsledků přinesly Euroclusters také významné kvalitativní dopady. Patří mezi ně například vznik metaklastrů v oblasti kulturních a kreativních odvětví, založení European Cluster Alliance for Green Manufacturing nebo mobilizace dodatečných soukromých investic. Jako příklad byl uveden projekt RE-CENTER Eurocluster, který zmapoval přibližně 1 500 organizací, vytvořil veřejně dostupné vzdělávací materiály a plány kontinuity podnikání a podpořil inovativní projekty, například řešení přeměňující vyřazené plastové zahradnické materiály na vysoce kvalitní produkty.

Na závěr Valentino Izzo vyzval zainteresované aktéry, aby více využívali rozsáhlé a z velké části veřejně dostupné výsledky prvních projektů Euroclusters, které jsou k dispozici prostřednictvím European Cluster Collaboration Platform a Funding & Tenders Portal, jako cenný zdroj pro současné i budoucí klastrové iniciativy.

4. Euroclusters ve Strand 2

Byly představeny následující projekty Euroclusters:

ELEVATEX: Robin Oddon, Techtera

Robin Oddon představil projekt ELEVATEX, který koordinuje francouzský textilní klastr Techtera společně se čtyřmi partnerskými klastry z Portugalska, Itálie a Španělska. Projekt pokrývá celý hodnotový řetězec textilního průmyslu, včetně tradičních využití i nově vznikajících trhů, jako jsou doprava, obrana nebo infrastruktura.

ELEVATEX podporuje dvojí transformaci textilních MSP, tedy kombinaci environmentální udržitelnosti a cirkularity s digitalizací s cílem modernizovat procesy, zvýšit efektivitu a posílit mezinárodní konkurenceschopnost.

Mezi hlavní aktivity patří dvě výzvy kaskádového financování:

- první výzva otevřená v červnu pro jednotlivé textilní MSP s řešeními blízko uvedení na trh,
- druhá výzva plánovaná na únor 2027 pro konsorcia textilních MSP a poskytovatelů technologických řešení.

Projekt také počítá se strategickými partnerstvími s aplikačními trhy a technologickými poskytovateli a s podporou internacionalizace, včetně průzkumných misí do USA a Japonska, které začnou v roce 2027.

FutureProof Textiles: Olena Mariuk, Greenwin LLC

FutureProof Textiles je 36měsíční iniciativa zaměřená na posílení digitální a zelené odolnosti textilních MSP v Evropě. Reaguje na klíčovou výzvu sektoru: omezenou schopnost zavádět pokročilé digitální technologie a principy cirkulární ekonomiky, přestože roste tlak trhu i regulace.

Projekt koordinuje technická univerzita v Řecku a zapojují se do něj výzkumné instituce a odborníci z Itálie, Španělska, Bulharska, Turecka a Ukrajiny.

Projekt podpoří 40 textilních MSP prostřednictvím kaskádového financování, přičemž každá firma může získat 50 000 €. Financování je doplněno o školení, mentoring a aktivity zaměřené na inovační spolupráci.

Podpora je rovnoměrně zaměřena na:

- digitální inovace (automatizace, umělá inteligence, datově řízené procesy),
- zelené inovace (cirkularita, snižování odpadu, udržitelné materiály).

Očekávané dopady zahrnují vyšší odolnost, konkurenceschopnost a udržitelnost zapojených MSP, vznik přenositelných příkladů dobré praxe v Evropě a přínos k cílům EU Green Deal a digitální transformace.

GATE5.0: Isabel Botey, Digital Cluster of Catalonia

Isabel Botey představila projekt GATE5.0, Eurocluster podporující zelenou a digitální transformaci evropského agropotravinářského ekosystému.

Projekt koordinuje Digital Cluster of Catalonia ve spolupráci s partnery z Portugalska, Nizozemska a Litvy. Jeho cílem je pomoci MSP z oblasti agropotravinářství a digitálních technologií během následujících tří let převést inovace do řešení připravených pro trh.

GATE5.0 poskytuje finanční podporu i rozvoj kapacit prostřednictvím akceleračního programu, který kombinuje přímé financování se školením a mentoringem. Projekt také usiluje o budování silných regionálních a nadnárodních ekosystémů, podporu inovací Agri-Food 5.0 a internacionalizaci MSP.

Projekt využívá akcelerační model založený na výzvách trhu:

- identifikace reálných potřeb trhu,
- matchmaking mezi agropotravinářskými a digitálními MSP,
- třífázová akcelerace - od business modelu přes vývoj prototypu až po validaci na trhu a demonstraci v reálném prostředí.

V současnosti již byly identifikovány tržní výzvy, probíhají workshopy pro tvorbu řešení a otevřená výzva a matchmaking budou spuštěny v únoru, zatímco akcelerační program začne v červenci.

GRAPPA: Gus Verhaeghe, Flanders' FOOD

Projekt GRAPPA navazuje na předchozí Eurocluster BeResilient. Zaměřuje se na upcycling a valorizaci vedlejších toků z agropotravinářství, vedlejších produktů a biomasy, aby pomohl MSP vyvíjet a komercializovat inovativní řešení a zároveň řešit environmentální dopady, neefektivní využívání zdrojů, regulatorní tlak a měnící se poptávku spotřebitelů.

GRAPPA integruje technologickou, digitální i zelenou transformaci. Projekt realizuje šest hlavních partnerů a je součástí širšího evropského metaklastu pro ingredience cirkulární ekonomiky, který zahrnuje 15 partnerů z osmi zemí a oslovuje více než 3 000 společností.

Cílem projektu je podporovat MSP prostřednictvím:

- finanční podpory,
- školení a rozvoje dovedností,
- networkingu,
- systémových inovací.

GRAPPA je založen na třípilířovém přístupu:

- učení a propojování prostřednictvím systémového myšlení a budování kapacit,
- inovace a demonstrace podporované kaskádovým financováním,
- škálování, včetně integrace do politik.

Klíčovou aktivitou je schéma kaskádového financování ve výši 2 miliony €, které podpoří nejméně 35 MSP. Výzva bude otevřena v březnu, s uzávěrkami v květnu a říjnu 2026 a s minimálním 15% spolufinancováním ze strany příjemců.

MAT4EU: Elsa Cousin, POLYMERIS

MAT4EU je tříletý projekt Eurocluster zaměřený na pokročilé materiály pro udržitelnou budoucnost Evropy. Do projektu je zapojeno šest partnerů ze Španělska, Polska, Francie, Litvy, Dánska a Německa a jeho rozpočet přesahuje 2 miliony €.

Projekt reaguje na klíčové výzvy v hodnotovém řetězci pokročilých materiálů, mezi něž patří fragmentace ekosystému, omezené soukromé investice, pomalé tempo inovací, nedostatky v oblasti cirkularity a digitalizace, slabé propojení mezi výzkumem a průmyslem, nedostatek testovacích infrastruktur a nedostatek kvalifikovaných pracovníků.

MAT4EU se zaměřuje na polymery, kompozity, keramiku a kovy, které nacházejí uplatnění v řadě strategických sektorů, například v mobilitě, letectví a obraně, stavebnictví, agropotravinářství a balení, obnovitelných zdrojích energie nebo zdravotnictví.

Projekt podpoří 46 malých a středních podniků prostřednictvím kaskádového financování. Budou vyhlášeny dvě otevřené výzvy, zaměřené na produkty a procesy založené na pokročilých materiálech, doplněné o aktivity v oblasti internacionalizace a vzdělávání. První výzva se očekává před létem. Zároveň byl spuštěn dotazník pro MSP, průmysl a výzkumné organizace, které mají pomoci definovat prioritní témata pro připravované výzvy.

CITADEL: Alain Dinis, Systemic Paris Region

Alain Dinis představil projekt CITADEL, 36měsíční projekt Eurocluster, který koordinuje deep-tech klastr Systematic.

Konsorcium tvoří šest partnerů z Francie, Rumunska, Litvy a Finska. Cílem projektu je posílit odolnost evropské kritické infrastruktury prostřednictvím podpory spolupráce mezi MSP v oblasti digitálních technologií a bezpečnosti a urychlením zavádění pokročilých digitálních technologií při současné podpoře přístupu na bezpečnostní trhy.

Projekt vyhlásí dvě výzvy kaskádového financování s celkovým rozpočtem přibližně 2 miliony €. Podpořeno bude 33 projektů s maximální výší podpory 60 000 € na projekt, obvykle realizovaných ve spolupráci dvou partnerů.

Financování se zaměří na kritickou infrastrukturu, odolnost a městské prostředí, včetně oblastí jako energetika, doprava, zdravotnictví, chytrá města a krizové řízení. Podpořené projekty budou pokrývat celý bezpečnostní cyklus - od hodnocení rizik a prevence přes detekci až po reakci a obnovu - s cílem zlepšit ochranu, reakci na krize a kontinuitu podnikání.

CR.EU.IN.HERITAGE: Carlotta Campanini, Venetian Cluster

Projekt CR.EU.IN.HERITAGE, koordinovaný organizací Venetian Cluster v Itálii, si klade za cíl proměnit evropské kulturní dědictví v motor inovací, strategické autonomie a udržitelného růstu.

Projekt chápe kulturní dědictví jako mezioborové centrum inovací, které propojuje kreativní odvětví s oblastmi jako digitální technologie, zdravotnictví nebo agropodnikání. Navazuje na dva předchozí projekty Eurocluster - FriendCCI a CreaThriv-EU - a sdružuje 10 partnerů z devíti zemí EU.

Projekt vyhlásí jednu výzvu k předkládání návrhů, která bude rozdělena do dvou oblastí:

- inovace produktů,
- inovace podnikových modelů a procesů.

Výzva bude realizována ve dvou krocích, přičemž první fáze začne v únoru. Vybrané nápady nejprve získají podporu pro rozvoj kapacit, než předloží plné projektové návrhy.

Projekt plánuje podpořit přibližně 40 MSP prostřednictvím 20 inovačních projektů. Zaměřuje se na posílení technologické nezávislosti, podporu inovací a dovedností, budování dlouhodobých partnerství prostřednictvím metaklastru CR.EU Creativity Europe a také na zvýšení globálního uznání kulturního dědictví jako vysoce technologického a rychle rostoucího ekosystému.

ECDI: Laure Vidal, Aerospace Valley

European Cluster for Drone Innovation (ECDI) je 30měsíční projekt Eurocluster, jehož cílem je posílit a systematicky rozvíjet evropský inovační ekosystém v oblasti dronů prostřednictvím spolupráce, sdílení znalostí a technologického rozvoje mezi malými a středními podniky.

Projekt sdružuje konsorcium evropských klastrů s komplementárními odbornými znalostmi v oblastech letectví, digitálních a environmentálních technologií, komunikací a technologií dvojího užití (dual-use).

ECDI bude podporovat MSP prostřednictvím tří otevřených výzev kaskádového financování, doplněných širokou škálou služeb, například:

- podporou digitální a zelené transformace,
- rozvojem technologií dvojího užití,
- přístupem k evropskému metaklastru v oblasti dronů,
- podporou internacionalizace (účast na veletrzích a akcích mimo EU),
- školeními a aktivitami pro zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci.

První výzva, Civil Drone Innovation Programme, podpoří 25 projektů jednotlivých MSP zaměřených na přizpůsobení civilních dronových produktů nebo procesů pro dual-use aplikace nebo nové trhy.

Další dvě výzvy, plánované na roky 2026 a 2027, se zaměří na projekty dronů s dual-use využitím a budou podporovat jak jednotlivé MSP, tak malá konsorcia dvou MSP.

5. Q&A

V reakci na dotazy publika Valentino Izzo odpověděl na otázku, zda se může nový klastr stát partnerem již existujícího projektu Eurocluster. Bylo vysvětleno, že je to v zásadě možné - buď jako beneficiant projektu, nebo jako asociovaný partner bez finanční podpory. Taková změna by však vyžadovala formální úpravu grantové dohody a souhlas konsorcia Eurocluster, které posuzuje, zda zapojení nového partnera přináší projektu jasnou přidanou hodnotu.

Řečníci dále zdůraznili strategický význam Euroclusters pro rozvoj metaklastru v Evropě. Euroclusters byly označeny za jeden z mála nástrojů EU, který přímo posiluje klastry a jejich schopnost podporovat malé a střední podniky, což z nich činí klíčový mechanismus pro budování odolných hodnotových řetězců. Díky Euroclusters mohou vznikat rozsáhlé formy spolupráce, jako jsou právě metaklastry, které pak mohou efektivně fungovat na evropské úrovni.

Valentino Izzo také upozornil, že budoucnost financování Euroclusters je zatím nejistá. V rámci současného Multiannual Financial Framework (MFF) již další výzvy pro Euroclusters plánovány nejsou, a současná výzva je tedy poslední v tomto programovém období. Případné další příležitosti budou záviset na dohodě o příštím MFF.

Bylo rovněž vysvětleno, že ačkoli některé sektory - například textilní nebo agropotravinářský - jsou mezi 16 vybranými projekty zastoupeny výrazněji, je to důsledek konkurenční povahy výzvy, kde byly projekty vybírány výhradně na základě kvality, nikoli podle sektorových kvót. Zastoupena jsou i další odvětví, potenciálně včetně zdravotnictví, i když celkové rozložení sektorů není zcela vyvážené. Možnost budoucího hodnocení projektů podle sektorů zůstává otevřená, ale zatím o ní nebylo rozhodnuto.

6. Možnosti financování

- Pilotní program přístupu k technologickým infrastrukturám pro evropské startupy, scaleupy a inovativní MSP (CSA); uzávěrka 21. dubna 2026.
- Interregional Innovation Investments Instrument (I3): CAPACITY BUILDING CAP2B; uzávěrka 19. března 2026.
- Nová mobilní aplikace usnadňující přístup k financování EU - pro zjednodušení a zpřehlednění podávání žádostí byla spuštěna aplikace „EU funding & me“.